

Eduskunnan lakivaliokunta

Dnro K2024-16

1(2)

17.6.2024

lav@eduskunta.fi

Asia: Lakivaliokunta 17.6.2024 klo 12.00 / Kirjallinen asiantuntijalausunto

E 44/2024 VP VALTIONEUVOSTON SELVITYS: PÄÄOMAMARKKINAUNIONIN TULEVAISUUS

Suomen Asianajajaliitto (jäljempänä ”Asianajajaliitto”) kiittää mahdollisuudesta tulla kuultavaksi asiassa E 44/2024 vp valtioneuvoston selvitys: pääomamarkkinaunionin tulevaisuus.

Yhtenä Asianajajaliiton sääntömääräisenä tehtävänä on seurata oikeuskehitystä maassa ja lausuntoja antamalla sekä aloitteita tekemällä tarjota kokemuksensa yhteiskunnan käytettäväksi. Asianajajaliiton oikeuspoliittisen työn lähtökohta on oikeusvaltion turvaaminen. Lausunnoissaan Asianajajaliitto pyrkii painottamaan oikeusvaltioperiaatteen toteutumiseen, oikeusturvaan sekä oikeuden saavutettavuuteen, perus ja ihmisoikeuksien sekä asianajajakunnan itsenäisyyden ja riippumattomuuden turvaamiseen liittyviä näkökulmia. Pyydettyinä lausuntona Asianajajaliitto esittää seuraavaa.

Asianajajaliitto kannattaa yleisesti maksukyvyttömyyslainsäädännön harmonisointia. Jäsenvaltioiden lainsäädännöissä on nykyisellään merkittäviä eroavaisuuksia, mikä voi hankaloittaa rajat ylittävää liiketoimintaa ja erityisesti mahdollisuuksia hankkia kansainvälistä rahoitusta.

Toimivan markkinatalouden perusedellytyksiin sisältyy, että kaikki toimijat eivät voi onnistua. Olennaisilta osin yhdenmukaiset ja ennakoitavat maksukyvyttömyysmenettelyt parantavat ja turvaavat osaltaan pääomamarkkinoiden toimivuutta ja tukevat pääomien vapaata liikkuvuutta. Tämä vähentää riskiä kilpailunvääristymisestä ja parantaa myös terveiden toimijoiden edellytyksiä jatkaa toimintaansa markkinoilla. Tehokkaat ja toimivat insolvenssimenettelyt vähentävät myös taloudellisen väärinkäytöksen riskiä.

Rajat ylittäväksi maksukyvyttömyysmenettelyksi käsitetään yleensä menettely, jossa on mukana ulkomaisia velkojia tai rahoittajia, taikka jossa velallisyhtiöllä on toimintaa useamassa valtiossa. Pääomien vapaan ja tehokkaan liikkumisen näkökulmasta olennainen hetki on kuitenkin voinut olla jo huomattavasti ennen maksukyvyttömyysmenettelyn alkua yrityksen etsiessä esimerkiksi alkuvaiheen rahoitusta. Alkuvaiheen rahoittaja joutuu arvioimaan sijoituksensa riskejä kansallisen maksukyvyttömyyslainsäädännön näkökulmasta, joten kansallisten lainsäädäntöjen harmonisoinnilla on mahdollista suoraan tukea tuota alkuvaiheen sijoitusta riippumatta siitä, hakeutuuko velallisyhtiö aikanaan rajat ylittävään tai puhtaasti kansalliseen maksukyvyttömyysmenettelyyn.

Asianajajaliitto katsoo edellä todetun perusteella, että harmonisointia ei välttämättä ole perusteltua rajata vain rajat ylittäviin maksukyvyttömyystilanteisiin. Käytännössä voi myös olla vaikea määritellä esimerkiksi maksunsaantijärjestyksestä eri tavalla puhtaasti kansallisissa menettelyissä suhteessa rajat ylittäviin menettelyihin. Harmonisointi tulisi joka tapauksessa rajata vain sellaiseen sääntelyyn, mikä on ehdottoman tärkeää pääomamarkkinoiden toimivuuden ja tehokkuuden näkökulmasta.

Asianajajaliitto katsoo, että harmonisointi tulisi samasta syystä kohdistaa pääosin isoihin ja merkittäviin yrityksiin. Mikroyritysten maksukyvyttömyysmenettelyjen kustannuksia ei tulisi lisätä uudella sääntelyllä.

Suomessa konkurssimenettelyssä määrättävä pesänhoitaja ja yrityssaneerausmenettelyssä määrättävä selvittäjä toimivat tutkitusti tehokkaasti myös kansainvälisesti vertailtuna. Myös suomalainen takaisinsaantilainsäädäntö toimii tehokkaasti. Asianajajaliitto pitää myös tärkeänä, että tehokkaita ja toimivia kansallisia instituutioita tai menettelyjä ei heikennetä unionintasoisella sääntelyllä. Jäsenvaltioiden tulee siis jatkossakin voida hyödyntää kansallista sääntelyä tehokkaan maksukyvyttömyysmenettelyn tukemiseksi.

Asianajajaliitto katsoo, että harmonisoinnin kohteena voisi sen sijaan olla esimerkiksi pääomien vapaaseen ja tehokkaaseen liikkumiseen liittyvän maksunsaantijärjestyksen ja erityisesti velkojien päätösvallan ja etuoikeuksien sekä niihin kiinteästi liittyvien vakuusoi-
keuksien sääntely. Tällä hetkellä jäsenvaltioissa on hyvin erilaisia määräyksiä tällaisista seikoista, mikä aiheuttaa pääomien liikkumiselle erilaisia käytännön rajoituksia.

Helsingissä 17. kesäkuuta 2024

SUOMEN ASIANAJAJALIITTO

Niko Jakobsson
Pääsihteeri

LAATIJAT

Asianajaja Salla Suominen, Helsinki
Asianajaja Pekka Keloneva, Helsinki

Suomen Asianajajaliiton lausunnot valmistellaan oikeudellisissa asiantuntijaryhmissä, joiden toiminnassa on mukana noin 120 asianajajaa. Tämä lausunto on valmisteltu insolvenssioikeuden asiantuntijaryhmässä.